

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XL No. 17
Septyembre 7, 2009
www.philippinerevolution.net

Editorial

Palayason ang mga tropang Amerikano

Hayag nga gindeklarar sini lang sang mga pinuno sang Pentagon kag Central Intelligence Agency (CIA) sang US ang padayon nga pagpakat sang 600 katawo nga Special Operations Forces (SOF) nga imbolbado sa mga operasyon kontra-rebolusyonaryo sa Pilipinas.

Ginarason nila ang nangin yabi nga papel sang mga pwersa sang Joint Special Operations Task Force-Philippines (JSOTF-P) kag CIA sa mga “kadalag-an” sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sa pagpatay kag pagda-

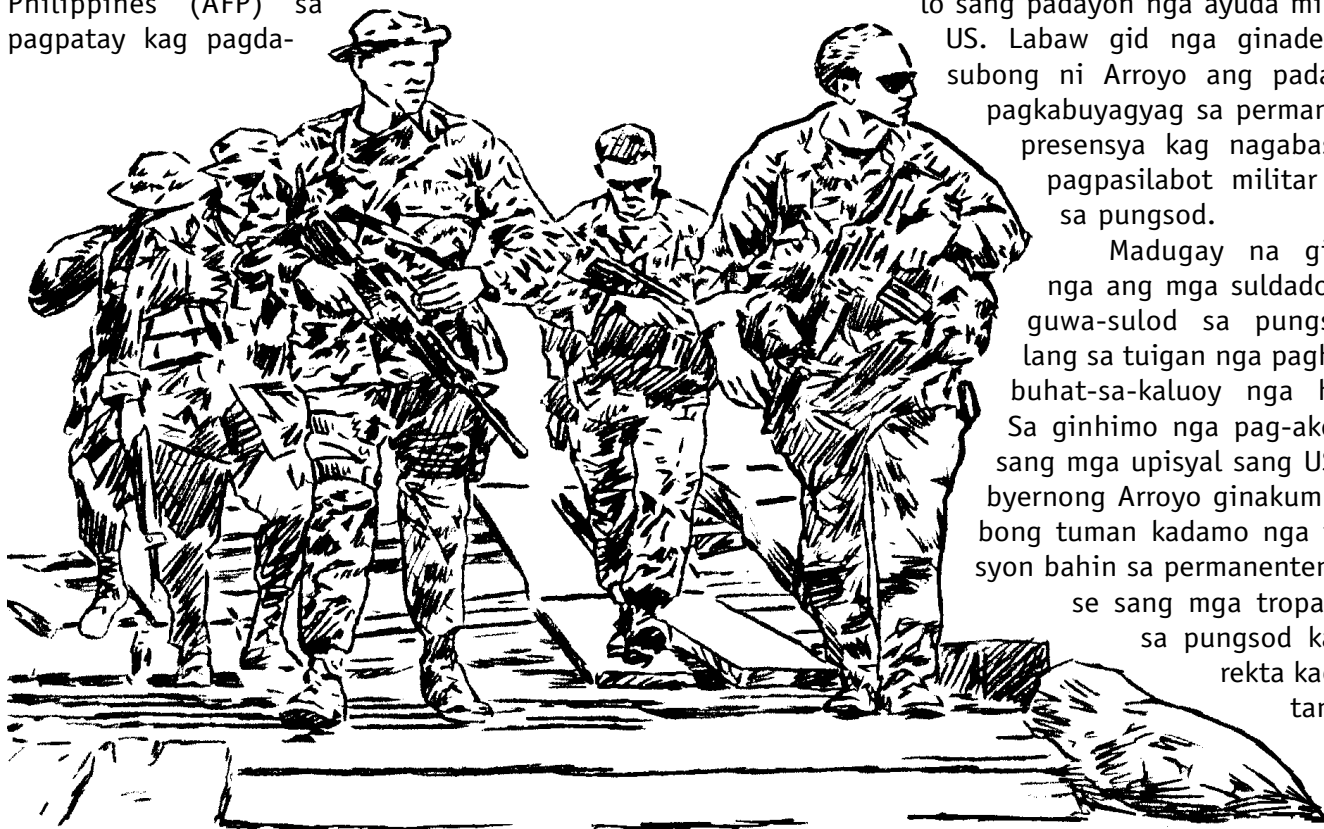
kop sa mga lider sang Abu Sayyaf kag Moro Islamic Liberation Front (MILF). Siling nila, pareho sang ila natun-an sa gera sa Afghanistan, kinahanglan kuno ang sustenido nga presensya militar nila sa Pilipinas para mapat-ud ang mga kadalag-an sa mga inaway.

Ang deklarasyon nga ini pagsapubliko lang sang sikreto nga kasugtanan nanday Gloria Arroyo kag Pres. Barack Obama sang US sadtong Hulyo 30. Didto gingarantiyahan ni Arroyo ang permanente nga presensya sang mga tropang militar sang US sa Pilipinas kabayo-

lo sang padayon nga ayuda militar sang US. Labaw gid nga ginadepensahan subong ni Arroyo ang padayon nga pagkabuyagyag sa permanente nga presensya kag nagabaskog nga pagpasilabot militar sang US sa pungsod.

Madugay na ginapagwa nga ang mga suldado sang US guwa-sulod sa pungsod para lang sa tuigan nga paghanas kag buhat-sa-kaluoy nga hilikuton. Sa ginhimo nga pag-ako nga ini sang mga upisyal sang US kag gubyernong Arroyo ginakumpirma subong tuman kadamo nga impormasyon bahin sa permanenteng pagbase sang mga tropa sang US sa pungsod kag sa direkta kag indirek-

tang pagpas
sa kop
sang
mga

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

Sugilanon
pangkalinungan,
ginaupangan sg
rehimen **PAHINA 3**

16 armas, nakumpiska
sa mga taktikal nga
opensiba **PAHINA 4**

Militar sa Lianga,
napalayas **PAHINA 5**

ini sa operasyon pangkombat sa pungsod.

Labi pa nga napalig-on ang impormasyon nga ini sang ibuyagyag ni anay LSG Nancy Gadian sang Philippine Navy nga bilang *planning officer* sang tuigan nga Balikatan Joint US-Philippine Military Exercises personal niya nga nahibal-an nga ang mga tropa sang US nagapakat sa mga yunit pangkombat sang AFP kag imbolbado sa pagpaniktik kag iban pa nga operasyon nga may angot sa kombat. Ginpaambit ni Gadian ang mga detalye bahin sa mga permanente, eksklusibo kag gwardyado nga istruktura nga gintukod sang JSOTF-P sa sulod sang mga kampo sang AFP. Ginsaysay niya kon ano kaarogante ang mga upisyal kag pati ang mga ordinaryo nga suldado sang US sa pagpakigrelasyon nila sa mga papet nga pwersa.

Isa ka daku nga sampal sa kahilwayan sang Pilipinas ang pagtener, pag-entra sa kombat kag pagpasilabot sang mga tropa sang US sa mga armadong operasyon kag iban pa nga pangsulod nga halambalanon militar sa pungsod. Lapas ini pati sa nagaluntad nga reaksyunaryong konstitusyon.

Sa pihak sang pagbasura sadtong 1991 sang tratado para sa base militar sang US, nahimo sang US nga ipabilin ang presensya militar sini sa Pilipinas paagi sa lain-lain nga kasugtanan. Sa katuyuan nga ini, gintukod ang Visiting Forces Agreement (VFA) sadtong 1998 kag ang Mutual Logistics Support Agreement (MLSA) sadtong 2002.

Sa mga kasugtanan nga ini, nahatagan-dalan ang pagsulod-guwa kag malawigan nga pagtener sang mga tropa, barko kag mga eroplano militar sang US sa pungsod. Ginatugutan ang pagtukod sang lain-lain nga pasilidad, lakip ang mga hulugpaan, dulungkaan kag pati kagalingon nga istruktura kag upisina bisan sa sulod sang mga kampo sang AFP. Sa sini, daw isa ka daku nga base militar sang US ang bug-os nga Pilipinas.

Sining mga nagligad nga tuig, nagapakat na ang mga pwersa sang JSOTF-P sa mga kampo sang lain-lain nga kumand sang AFP kag iban pa nga lugar; nagatukod sang kagalingon nga upisina sa mga *tactical command post* sang mga nagoperasyon nga pwersa militar; pagtigayon sang elektronik, pangkahanginan kag pangkombat nga paniktik;

nagahatag sang impormasyon pangkombat sa mga yunit sang AFP; kag nagapasakop sa aktwal nga mga operasyon pangkombat.

Samtang, padayon ang paghahas kag pagserbi nga adbayser sang US sa mga papet nga upisyal militar kag pangseguridad, pangunahon na sa pagbato sa rebolusyonaryong pwersa. Padayon man ang pagsalig sang AFP sa ayuda kag suplay sang armas halin sa US.

Ginahingalitan sang mga pwersa militar sang US ang mga kalamidad, amo man ang kaimulon kag kakulangan sang papet nga guberno sa pakitang-tawo nga pagkay-o sang pila ka pangpubliko nga pasilidad kag serbisyo sosyal kag sa pagtigayon sang pakuno-kuno nga buhat-sa-kaluoy nga aktibidad. Tuyo lamang sang mga ini nga pahamuton ang ila presensya kag tabunan ang ila mapanghalit kag mapangsilabot nga mga operasyon militar.

Ginapagwa man sang mga pinuno militar sang US kag sang AFP nga ang JSOTF-P nagabulig lang sa mga operasyon batuk sa bandidong grupo nga Abu Sayyaf kag ginabansagan sini nga mga “malalison” nga yunit sang MILF. Sa kamatuoran, ang mga operasyon sang JSOTF-P indi lang nalimita sa Western Mindanao. May mga kaso nga imbolbado ang mga tinawo sang JSOTF-P sa mga operasyon militar sa iban pa nga bahin sang Mindanao, Eastern Visayas, Panay, Bicol, Central Luzon, Northern Luzon kag iban pa nga rehiyon, kon sa diin ang pangunahong target amo ang mga armado nga rebolusyonaryong pwersa kag baseng masa sang Bagong Hangaway sang Banwa.

Pangunahon nga katuyuan sang pagpasilabot-militar sang US amo ang pagpadayon sang neokolonyal nga dominasyon sini sa pungsod, pagsiguro nga permi sini nauyatan ang pagpamuno sa papet nga reaksyunaryong estado kag pagpadayon

Tuig XL No. 17 Setyembre 7, 2009

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa Philippine Revolution Web Central nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial

Palayason mga tropang Amerikano 1

Sugilanon pangkalinungan 3

Madinalag-on nga TO

16 armas, nakumpiska 4

Hepe sg AFP nag-ako sg kapaslawan 4

Pagpanghalit sg pasistang estado

Militar sa Lianga, napalayas 5

NDF, CPDF, nakig-isa sa bakwit 6

Aksyon kontra *illegal logging* 6

Nagapadayon ang militarisasyon sa Leyte 7

Albayano, gina-ipit sg militar 7

Diwa sg Chico Dam 9

BHB, nanawagan batuk sa pagmina 9

Tubig sa Butuan City, ginhiluan sg mina 10

Di matago nga manggad 11

Internasyunal *caravan* sg mangunguma 12

Sa luwas sg pungsod

Paghimakas sg *adivasi* sa India 13

Balita 14

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

sa pagdikta kag pag-impluwensya sini sa mga hitabo kag pangsulod nga halambalanon kag inaway, sandig sa ila interes. Ginapasilabtan kag ginabalabagan sang US ang anuman nga pamahog ukon sablag sa padayon nga pagginahum kag hilway sa pagdambong sang US sa malakolonya sini. Partikular nga estratehikong katuyuan sang US ang pagpasilabot sa dalagan sang nagaluntad nga gera sibil kag pagtinguha nga lutuson ang mga rebolusyonaryo, patriyotiko kag anti-imperyalistang pwersa. Katuyuan man sang US ang padayon nga paggamit sang Pilipinas bilang istasyon kag lunsaran sang mga pwersa militar sang US agud mapat-ud ang pagginahum militar sini sa Southeast Asia kag sa bug-os nga Asia-Pacific.

Sa atubang sini, wala untat nga pagamatukan sang mga rebolusyonaryong pwersa kag pumuluyong Pilipino ang neokolonyal nga pagginahum sang US sa pungsod tubtub lubos maagum ang pungsodnong kahilwayan. Bulawanon ang malaba nga kasaysayan sang rebolusyonaryo, patriyotiko kag anti-imperyalistang paghimakas sang pumuluyong Pilipino, katuwang ang ila paghimakas para sa tunay nga demokrasya, hustisya kag kauswagan.

Dapat lubos nga ihayag kag pamatukan ang padayon nga pagginahum, pagdambong kag pagpamigos sang US sa Pilipinas. Labi nga batuan ang pagdagsa, nagapadayon nga presensya kag mga operasyon sang mga pwersang militar sang US sa Pilipinas. Hubaran sila sang maskara kag ipakita ang malaw-ay nga itsura sang pagpasilabot-militar kag pagpang-ulipon sang US sa Pilipinas. Hugpungan ang pumuluyong Pilipino sa bandera sang patriyotismo kag dululungan nga magsinggit nga "Palayason ang mga suldado nga Amerikano!"

AB

Ginaupangan sang GRP ang sugilanon pangkalinungan

Ang masunod amo ang pahayag sining Septyembre 4 ni Ka Fidel V. Agcaoili, tagapamaba sang NDFP Negotiating Panel. Ginaathag si-
ni ang tunay nga mga kabangdanan kon ngaa wala nadayon sadtong Septyembre 5 ang sugilanon pangkalinungan sa tunga sang NDFP kag Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP). Pangunahon diri ang indi pagtuman sang GRP sa berbal nga kasugtanan sini kag sang NDFP sadtong Hunyo 15 nga lubos nga ipatuman ang JASIG, pagwaon ang mga nakakulong nga konsultant sang NDFP, ibasura ang mga himu-himo nga kaso batuk sa iban pa nga konsultant kag hilwayon man ang mga detenido pulitikal nga sadto pa sang 2001 kag 2004 ginmandu ni Gloria Arroyo nga hilwayon bilang pagpakita sang maayo-nga-kabubut-on.

Dapat untaton na sang mga upisyal sang reaksyunaryong GRP, lakip ang nagatindog nga presidente sini nga si Gloria M. Arroyo, Executive Secretary Eduardo Ermita kag Presidential Adviser Avelino Razon ang pagpagwa sang mga pahayag sa midya nga bukas ini nga padayunon ang sugilanon pangkalinungan sa tunga sang GRP kag NDFP.

Maathag nga ang doble-kara nga mga upisyal nga ini amo ang nagapamalabag sa pagpadayon sang pormal nga sugilanon paagi sa padayon nga paglapas nila sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG) kag pagbalibad nila nga untaton na ang pagpang-ipit nila sa mga myembro sang NDFP Panel, mga konsultant kag iban pa nga personahe nga protektado sang JASIG.

Padayon sila nga nagagamit sang mga himu-himo nga kriminal nga kaso para dukuton, ikulong, tortyuron kag patyon ang mga konsultant sang NDFP kag iban pa nga personahe nga protektado sang JASIG sa Pilipinas kag i-blackmail kag ipiton ang mga myembro sang NDFP Panel kag mga konsultant sa gwa sang pungsod. Ginagamit man nila ang amo nga mga himu-himo nga kaso para pangayuon sa mga dumuluong nga gubyerno nga i-

blacklist, salakayon, arestuhon kag idetine ang mga tinawo sang NDFP, pareho sa ginhimo nila sa The Netherlands sadtong 2007.

Wala gihapon ginapatuman sang GRP ang JASIG, ang kasugtanan nga nahimo sadtong Hunyo 15. Sa baylo ginamaniobra sang GRP nga uk-ukon kag ibasura ang JASIG kag pasingktion pa ang pagpang-ipit sa mga konsultant kag myembro sang NDFP Panel. Amo

gani nga ginaduso sang NDFP nga ang GRP kag ang NDFP Panel, lakip ang ila nga mga abugado, nga magpulong sa Oslo kon sa diin mahahimo sang nakasulat nga kasug-tanan nga nagasaad sang mga pamaagi kon paano madasig nga mapatuman ang JASIG kag madula ang nasambit nga mga upang.

Apang bastos kag hambog ang sabat sang GRP sa NDFP nga wala sang pulong nga matabo sa tunga sang mga negosyador bahin sa pagpatuman sang JASIG, maluwas na lang kon magsugot ang NDFP nga ipahigad anay ang mga halambalanon bahin sa mga reporma nga sosyo-ekonomiko kag pangpulitika kag hatagan sang pinakamataas nga prayoridad ang pagtalakay sa pagdis-arma, demobilisasyon kag reintegrasyon paagi sa adelantado nga pagtukod sang *working group* para talakayon ang pagtapos sang inaway kag disposisyon sang mga pwersa.

May madamol pa sang guya nga maghambal ang GRP nga wala sang matabo nga pagsunod sa JASIG kag wala sang pormal nga sugilanon pangkalinungan kon wala sang himuon nga komitment ang NDFP nga tukuron una sa tanan ang nasambit nga *working group* bilang yabi para mawasak kag matapna ang armadong rebolusyonaryong hublag sang pumuluyo.

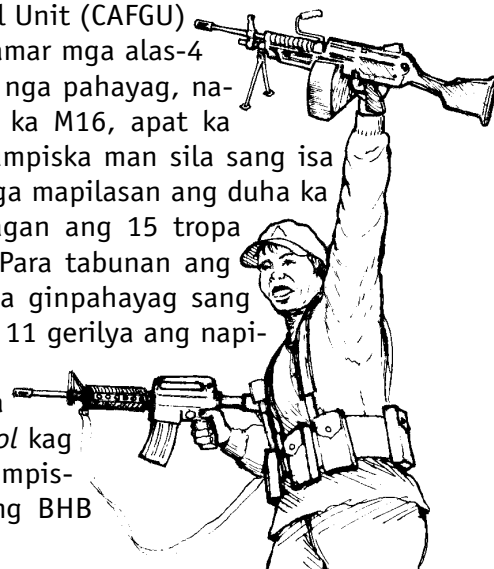
Ginpakita sang GRP nga wala ini sang interes sa negosasyon pangkalinungan bilang pamaagi agud lubaron ang ugat sang gera sibil paagi sa mga kasugtanon bahin sa mga reporma nga sosyo-ekonomiko kag pangpulitika. Padayon sini nga ginalapas ang JASIG kag pilipinapataw ang balayon sang DDR (*disarmament, demobilization, reintegration*) sa NDFP. Ginahangkat sini ang mga rebolusyonaryong pwersa nga pasingkion pa ang ila armadong rebolusyon para sa pungsudnon nga kahilwayan kag demokrasya. AB

16 ka armas, nakumpiska

Indi magnubo sa 16 ka armas ang nakumpiska sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa separadong mga taktikal nga opensiba nga ginlunsar sining ulihi nga simana sang Agosto. Lakip sa mga nakumpiska ang isa ka *light machine gun*. Napulo'g tatlo man ka elemento sang kaaway ang napatay kag pito ang napilasan sa mga inaway nga ini. Samtang wala sang kaswalti sa bahin sang mga Pulang hangaway.

Agosto 30. Indi magnubo sa napulo ka mabaskog nga riple ang nakumpiska sang madinalag-on nga atakehon sang mga Pulang hangaway sang Arnulfo Ortiz Command sang BHB-Samar ang detatsment sang Citizens Armed Forces Geographical Unit (CAFGU) sa Barangay Cancaiyas, Basey, Samar mga alas-4 sang kaagahon. Suno sa inisyal nga pahayag, nakakumpiska ang BHB sang apat ka M16, apat ka M14 kag duha ka karbin. Nakakumpiska man sila sang isa ka radyo nga VHF. Pagkatapos nga mapilasan ang duha ka elemento sang CAFGU nagdinalagan ang 15 tropa nga nagakampo sa detatsment. Para tabunan ang ila nga kahuy-anan, binutig nga ginpahayag sang 8th ID sang Philippine Army nga 11 gerilya ang napilasan sa inaway nga ini.

Sa Surigao del Sur, isa ka M16, isa ka Ingram *machine pistol* kag isa ka pistola nga 9 mm ang nakumpiska sang mga Pulang gerilya sang BHB

Hepe sang AFP, nag-ako sang kapaslawan

Direkta nga gin-ako ni Gen. Victor Ibrado, *chief of staff* sang Armed Forces of the Philippines (AFP), nga indi masarangan nga papason sang gubyernong Arroyo ang armado nga rebolusyonaryong kahublagan nga ginasulong sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB). Gin-ako sang pinakamataas nga upisyal sang AFP ang kapaslawan nga ini sa atubang sang mga asendero nga myembro sang Northern Negros Planters Association sa asembleya sini sa Sagay City, Negros Occidental sadtong Agosto 30.

Ang pag-ako nga ini ginhimo sang hepe sang AFP duha ka bulan makaligad nga magmandu si Arroyo sa iya State of the Nation Address nga dugmukon ang BHB antes matapos ang iya termino sa 2010.

Pila ka adlaw antes sini, nag-ako sa atubang sang midya si Lt. Gen. Rolando Detabali, hepe sang Southern Luzon Command (SOLCOM), nga mabudlayan sila nga sundon ang mandu nga waskon ang armado nga rebolusyonaryong kahublagan. Sakop sang mga operasyon sang SOLCOM ang Southern Tagalog kag Bicol. AB

sang salakayon nila ang balay ni Alfeo Perez, alkalde sang banwa sang San Miguel.

Samtang sa Davao City, nakaangkon gilayon sang kapaslawan ang bag-o lang nakaabot nga 69th IB sang mapatay ang apat sini ka suldado kag mapilasan ang anom nga iban pa sang ambuson sila sang 1st Pulang Bagani Company sang Merardo Arce Command-BHB sa Southern Mindanao. Halin sa Luzon ang 69th IB kag nakapaidalom sa 10th Infantry Division. Nagapatrulya sila sa Barangay Dalagdag, Calinan District sang ambuson sila sang mga gerilya sang banwa.

Lakip sa mga nakumpiska sang mga Pulang hangaway ang isa ka FN *Minimi* (Mini Mitrailleur, ukon M249 sa US). Ang *Minimi* isa ka *light machine gun* nga una ginhimo sa Belgium. May tipo ini nga pang-5.56 mm kag pang-7.62 mm.

Agosto 28. Duha ka suldado sang Charlie Company sang 57th IB ang napilasan sang ambuson sila sang mga hangaway sang Prenteng Gerilya 53 sang BHB samtang nagasakay sa salakyan sang militar sa dulunan sang Barangay Noah kag Barangay Bagumbayan sa banwa sang Magpet, North Cotabato.

Sa adlaw man nga ina napilasan ang isa ka suldado sang 82nd IB sang tuyuon sini nga reydon ang isa ka yunit sang BHB sa Barangay Tigbanaba, Igbarras, Iloilo. Ang batalyon nga ini bag-o nga tukod pa lang kag ini ang una nga engkwentro sini sa BHB.

Agosto 27. Duha ka M16 ang nakumpiska kag duha ka pulis ang napatay sang ambuson sila sang mga Pulang hangaway samtang nagapatrulya sa tindahan sang Bayugan City sa Agusan del Sur.

Agosto 24. Apat ka suldado ang napatay sa duha ka inaway sa tunga sang BHB kag mga nagaatake nga tropa sang 71st IB sa Barangay Diaat, Maria Aurora, Aurora. Sa una nga engkwentro, madinalag-on nga naagaw sang BHB ang inisyatiba halin sa nagananalakay nga mga suldado. Pagkaligad sang halos isa ka oras, natabo ang ikaduha nga inaway kon sa diin gin-ambusan sang mga Pulang hangaway ang mga suldado nga nagbalik sa lugar sang gin-awayan para kuhaon ang mga nabilin nga kagamitan kag uyatan ang pwesto. Pagkatapos ang halos tunga sa oras nga inaway, ginsalakay sang BHB ang pwesto sang mga suldado. Nagpalagyo ang mga suldado kag nabilin ang anom ka bakpak nga nakumpiska sang mga kaupod.

Samtang, isa ka elemento sang CAGU ang napatay kag duha ang napilasan sang ambuson sila sang mga Pulang hangaway sang Tomas Pilapil Command sang BHB sa Sityo Sto. Domingo, Barangay Malabog, Caramoan, Camarines Sur.

AB

Militar sa Lianga, napalayas

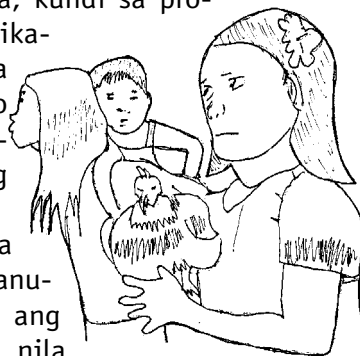
Nakapauli na ang masobra 1,700 residente sang Lianga, Surigao del Sur pagkatapos haw-asan sang mga pwersa sang militar ang ila nga mga komunidad. Sadtong Agosto 29, napilitan ang militar nga magsabat sa malapad kag mabaskog nga panawagan nga maglayas sila sa 15 komunidad sa duha ka munisipalidad sang Surigao del Sur. Masobra isa ka bulan nagpuyo ang mga bakwit sa *evacuation center* sa Tandag, Surigao del Sur.

Ginpangunahan sang Commission on Human Rights (CHR), mga lokal nga upisyal, progresibong kongresista, tagasakdag sang tawhanong-kinamatarung kag mga kinamatarung sang pumuluyo nga Lumad ang inspeksyon sang mga komunidad para siguruhon nga wala na sang presensya ang militar didto. Ginhimo ini bangud sa nagkalain-lain nga pahayag sang militar kaangut sa ila istatus sa lugar, kag bangud man sa mabaskog nga pagpamalibad sang pamunuan sang AFP nga halinan ang lugar.

Nagbakwit ang mga residente sadtong Hulyo 18 sang sudlon sang duha ka batalyon halin sa 36th kag 58th IB ang ila nga mga komunidad para piliton sila nga mag-entra sa Task Force Gantangan-Bagani Force, isa ka grupong paramilitar nga ginapadalagan sang AFP.

Militarisasyon sang mga eskwelahan. Partikular nga ginainitan sang mga pasistang suldado ang Alternative Learning System for Agricultural and Livelihood Development (ALCADEV) sa Sityo Hanayan sa Diatagon, Lianga. Ang eskwelahan nga ini isa ka *boarding school* para sa mga pamatan-on nga Lumad, katumbas sang isa ka pangpubliko nga hayskul. Nagahatag ini sang mga pagtuon indi lang sa literasiya kag numerasiya, kundi sa produksyon agrikultural, ika-ayong lawas kag iban pa nga basehang serbisyo nga indi san-o man nahatag sang reaksyunaryong gubyerno sa ila.

Nagalab-ot sa 124 ka mga estudyante kag manunudlo sang eskwelahan ang nagbakwit. Kadungan nila nga nagbakwit ang mga estudyante kag manunudlo halin sa anom pa ka eskwelahan nga ginapadalagan

man sang Tribal Filipino Program of Surigao del Sur nga katumbas sang mga pangpubliko nga eskwelahan pang-elementarya.

Indi ini ang una nga kahigayunan nga gin-ipit sang militar ang mga eskwelahan. Sadtong 2005 kag 2007, napabakwit ang mga estudyante kag manunudlo bangud sa ginpasingki nga militarisasyon. Gin-akusahan sang militar ang mga estudyante kag manunudlo nga mga tagasuporta, ukon indi man mga myembro sang BHB kag ginpunggan ang suplay sang pagkaon para sa mga tumuluon.

Una nga nagginutok ang mga bakwit sa daku nga *gymnasium* sang Lianga antes sila nagbakwit sa Diocese sang Tandag sa idalom sang pag-atipan ni Bishop Nereo Odchimar. Diri ginduaw sila sang mga representante sang CHR, mga progresibong partido kag sang mga alkalde sang mga kaingod nga munisipalidad. Pila ka beses nga wala nasunod ang pangako nga mag-atras ang militar kag sang ulihi nagpahayag nga “sa kilid” lang sila kag indi nila pagbuy-an ang ila lugar.

Suno sa mga residente, nagbasog ang presensya sang militar sa ila nga mga komunidad kadungan sang pagsulod sang dalagku nga dumuluong nga kumpanya sa pagmina sa lugar. Gulpe na lang sila ginaakusahan nga mga tagasuporta sa BHB sang nag-athag nga indi nila pagbuy-an ang ila kinamatarung sa mga duta sang ila nga mga katigulangan.

Ginauyatan nila ang ila mga kinamatarung indi lang para diri, kundi lakip man sa mga serbisyo nga ginahatag sang mga buhat-sakaluoy nga organisasyon. Liwat nga ginpamatud-an nila nga sa ululupod nga paghulag mahimo nila nga dalayon nga pirdihon ang pagpamigos kag pagpanghimulos sa ila. AB

NDF-Mindanao, CPDF, nakig-isa sa mga bakwit sang Lianga

Nakig-isa ang National Democratic Front-Mindanao kag Cordillera People’s Democratic Front (CPDF) sa mga bakwit sang Lianga, Surigao del Sur sa ila paghimakas batuk sa militarisasyon.

Ginsaluduhan ni Jorge “Ka Oris” Madlos ang mga bakwit sa pagbalik nila sa ila nga mga puluy-an pagkatapos maagum ang ginademanda nga halinan sang militar ang ila nga mga komunidad. Sa interbyu sa radyo, ginpakamalaut ni Ka Oris ang 58th IB sa pagpaktig-a sini nga magpabilin sa lugar sa pihak sang malaparan nga singgit sang lain-lain nga sektor nga tagasuporta sang mga bakwit.

Kadungan sang pagsaulog sa kadalag-an sang mga bakwit, gintumod ni Ka Oris ang ginatos kalibo pa nga pumuluyo ang yara sa mga *evacuation center* sa iban nga bahin sang Mindanao bangud sa militarisasyon.

Pareho sang mga Lumad sa Surigao, nakaeksperyensya man sang mga pag-antus ang mga minorya sa Cordillera. Suno kay Simon “Ka Filiw” Naogsan, tagapamaba sang CPDF, halin pa sadtong dekada 1970, ang mga komunidad sa Cordillera nakaagi na sang mga dislokasyon bunga sang mga operasyon militar bangud sa suspetsa sang AFP nga base ini sang mga Pulang hangaway kag para hatagan-dalan ang mapanghalit nga mga proyekto sang gubyrno kag sang mga dumuluong, pareho sang Chico Dam. Pareho sa Surigao, mada-mo sa mga biktima sang paglapas ang mga bata.

Sining tuig lang, napilitan ang mga bata nga Tingguian sa Lacub, Abra nga magklase sa gwa sang ila mga klasrum bangud ginokupa sang mga pwersa sang 41st IB Reengineered Special Operations Team ang day *care center* didto. Sadtong 2007, madugay nga ginsuspendi ang mga klase sa Tamboan Elementary School sa Besao, Mountain Province bangud ginhimo nga baraks sang mga tropa sang 54th IB ang nasambit nga eskwelahan. AB

Trak sang ilegal nga manugtroso, ginsunog sang BHB

Ginsunog sang BHB sa Agusan-Surigao ang 10-wheeler truck nga ginagamit sa ilegal nga pagtroso sang *falcatta* sa Diatagon, Lianga, Surigao del Sur sadtong Agosto 30. Ang aksyon nga ini nasandig sa madugay na nga polisiya sang rebolusyonaryong kahublagan batuk sa ilegal nga pagtroso.

Sa ila pahayag, ginsiling sang BHB nga ginhingalitan sang mga ilegal nga manugtroso ang pagbakwit sang 15 komunidad sang Lumad sa Lianga para magpukan sang mga kahoy kag iban pa nga ilegal nga aktibidad. Nakabwelo ang manugtroso bangud protektado sila sang militar kag wala ang mga residente nga makapamalabag tani sa ila. “Nagapatuyang sila sa mga manggad sang lupa sang katigulangan samtang kadam-an sang mga pumuluyo didto sa mga *evacuation center* nagaantus,” siling sang BHB. AB

Nagapadayon ang militarisasyon sa Leyte

Ang masunod amo ang mga dugang nga pahayag bahin sa mga paglapas sa tawhanong-kinamatarung sa Leyte bunga sang malaparan nga operasyon militar didto.

Una nga simana sang Hulyo.

Sanday Alex Casundo, 30; Boyet Salubre, 20; Mauricio Peñada, 40; Jessie Martinez; kag isa nga nagahingalan Junior ginsumbag, gintampa kag ginbakol sang mga tropa sang 19th IB. Sila lunsay mga taga-Barangay Bunga, Baybay, Leyte. Samtang, si Ekot Sacay, 30, nga nagapanguha sang kahoy nga panggatong sa Sityo Lunas, San Agustin sa Baybay, Leyte ginbakol kag ginhampak sang binugkos nga dahon sang niyog.

Hunyo 30. Gin-interogar kag ginsakit si Ronnie Bumagat, 29, isa ka mangunguma sa Barangay Bunga, Baybay, Leyte. Tatlo ka adlaw siya nga wala nakatrabaho bangud sa naagum niya nga mabaskog nga pagbakol halin sa mga tropa sang 19th IB. Ginadudahan sang militar nga may angut sa *cellphone* si Bumagat sa BHB kag manugdala sang suplay sa kampo. Amo man ang naagyan ni Virgilio Martinez, 40, nga kasimario ni Bumagat.

Samtang, si Eric Salubre, 30, sa amo man nga barangay, ginbakol sang nasambit man nga yunit militar kag ginkawatan pa sang tolda kag gamit sa pagkopra nga yara sa iya talapahan. Si Felix Cabahit naman, 40, ginsumbag kag ginbakol sang mga suldado bangud kontak kuno siya sang BHB. Si Taboy Gravillo, 30, duha ka beses nga ginsakit sang mga elemento sang 19th IB kag duha ka adlaw nga wala nakatrabaho bangud sa grabe nga sakit sa lawas.

Hunyo 24. Si Moises Rapada, 50, taga-Barangay Oguisan, MacArthur ginbakol, gintakluban sang plastik ang ulo kag ginhiwa

ang guya sang mga elemento sang 19th IB nga nagaoperasyon sa ila barangay. Kadungan man sini ang nagkalainlain nga abuso pareho sang paggabot sang tanom nga kamote ni Bernal Banag-banag sa Barangay Cagbana, Burauen; kag pag-sunog sa payag palahuwayan ni Benny Roche, 50, sa iya ulumhan.

Hunyo 19. Gin-interogar kag ginsumbag sang mga suldado si Jordan de Paz, 15, taga-Barangay Cagbana, Burauen, Leyte. Pagkatapos sumbagon ginpahog pa siya nga patyon kon magsugid siya.

Hunyo 12. Iligal nga gin-aresto kag duha ka gab-i nga ginkulong sa kampo sang mga tropa sang 19th IB si Jumbert Martinez, 36, isa ka mangunguma nga taga-Barangay Bunga, Baybay, Leyte. Gin-imbestiga siya bangud ginbutang-butangan siya nga

tagadul-ong sang suplay sa BHB. Isa pa ka mangunguma nga nagahingalan Basil Robles sang nasambit man nga barangay ang gin-aresto sang mga suldado. Ginbakol sang militar si Robles apang pilit siya nga ginpapirma sa dokumento nga nagasaad nga wala siya ginsakit sang mga suldado.

Samtang, ginpaandaman man sang mga suldado ang mga residente sang Barangay Cagbana, Burauen nga kon may matabo sa ila balikan nila ang barangay kag patyon sila. Kon sadtong bulan sang Hunyo wala ginpakadto sa ila mga uma ang mga tagabaryo, sang Hulyo ginpahanugutan na sila nga magkadto sa uma pero alas-4 lang sang hapon dapat yara na sila sa barangay nila.

Pilit man nga nagpatuman sang blokeyo sa pagkaon sa apat ka munisipalidad—sa mga barangay sang Bunga, Hilapnitan, Caridad, San Agustin, Maybog, Pangasugan kag San

Mga Albayano, ginpresyur sang militar

Ginareklamo sang mga residente sang Manito kag Camalig, Albay ang pagpamilit sa ila sang mga tinawo sang 901st Brigade sang Philippine Army nga magpakuha sang litrato kag magbayad sang P35.00 bilang kabahin sang pagtukod sang Barangay Defense System.

Siling sang mga nagareklamo, ginaakusahan nga mga myembro sang BHB ang mga nagabalibad sa pwersahan nga pagpalitrato.

Siling ni Atty. Salvador Briosos sang Commission on Human Rights-Bicol, lapas sa tawhanong-kinamatarung ang amo nga tikang sang militar. Ginbuyok niya ang mga apektado nga pormal magreklamo sa komisyon para maaksyunan ini.

Nabuyagyag man sini lang ang pagpang-ipit sang militar sa mga residente sang Maninila, Del Rosario, Panoytoy, Taluto kag Taplakon sa Camalig, Albay. Pila ka residente ang ginapilit sang mga suldado nga mag-ako nga myembro ukon tagasuporta sang BHB. May pila nga ginhanot sa ulo, ginkulong sa kasilyas kag ginkuga sang mga suldado bangud indi magsunod sa ila kagustuhan.

Pila ka tagabaryo man ang pwersahan nga ginpapirma sa mga blangko nga papel. Nagpamahog pa ang mga suldado nga pagabwel-tahan nila ang sin-o man nga magreklamo.

AB

Marcos sa Baybay; sa mga baryo sang Cagbana, Mahag-naw, Roxas kag Lugsongan sa Burauen; sa mga barangay sang San Vicente, Lanawan, Oguisan kag San Antonio sa MacArthur; kag sa Barangay Luneta sa banwa sang La Paz.

Bangud sa kabaskog sang militarisasyon sa mga nasambit nga barangay napilitan nga magpundo sa pagtuon ang pila ka estudyante bangud sa kahadlok kag sa kabudlay sang ila pamilya sa pagsuporta sa ila konsumo bangud man sa blokeyo kag paghugot sang

19th IB.

Apang mas mabaskog nga pagpang-ipit ang na- agyan sang mga pangayaw nga Manobo nga nabuhi sa pagpanguway sa mga mabukid nga bahin sang Baybay kag Burauen bangud direkta na sila nga gin- deklarar nga “iligal” kag awtomatiko nga ginakabig nga myembro ukon tagasuporta sang BHB. Buot si- lingon nga kon makita sila gilayon sila nga dakpon kag pagapatyon sang mga suldado. **AB**

Melissa Roxas, gindampigan sang korte batuk sa militar

KUMBINSIDO ang Court of Appeals (CA) nga gindukot kag gintortur sang mga elemento sang Armed Forces of the Philippines (AFP) si Melissa Roxas, isa ka aktibista nga Pilipino-Amerikano. Sa desisyon sang CA sadtong Agosto 27 nga naghatag kay Roxas sang *writ of amparo* kag *habeas data*, ginbasura sini ang ginhambal sang AFP kag sang gubyernong Arroyo nga himu-himo lang ni Ro- xas ang ginsaysay niya nga inagihan.

Si Roxas gindukot sang 15 elemento sang militar sa Tarlac sadtong Mayo 19. Ang duha pa nga upod niya nga

gindukot amo sanday John Edward Jandoc kag Juanito Cara- beo. Halin sa Tarlac gindala sila sa kampo sang 7th ID- PA sa Fort Magsaysay sa Nueva Ecija kag ginpaidalom sa intero- gasyon kag pagpaantus sa sulod sang anom ka adlaw. Sang gintuhaw siya sang militar nagpasaka si Roxas sang petisyon para sa *writ of amparo* kag *habeas data* sa Korte Suprema, nga nagmandu naman sa CA nga pamatian ang iya kaso.

Ginmandu man sang CA nga untaton na sang mili- tar ang pagpasibangud nga si Roxas myembro sang BHB. **AB**

Kasugtanan sa kinamata- rung sang bata, ginpirma- han sang MILF kag UN

NAGPIRMA ang MILF sa isa ka ka- sugtanan upod ang United Nations sadtong Hulyo para amligan ang ki- namatarung kag kaayuhan sang mga bata sa tunga sang armadong ina- way. Ginkasugtan sang duha ka ba- hin ang isa ka programa nga naga- pahanugot sa mga *monitoring team* sang UN nga sudlon ang ila nga mga patag-awayan, pungan ang pagrek- ruta sang mga menor de edad kag paulion ang mga bata nga wala pa sang 18 sa ila nga mga komunidad.

Bilang panugod nga tikang, nagpagwa ang MILF sang pangkabi- ligan nga pagsulundan nga naga- dumili sa tanan nga kumander kag upisyal sang Bangsamoro Islamic Armed Forces nga magrekrut sang mga bata nga wala pa sang 18 tuig sa anuman nga hilikuton sa hanga- way. May nakasaad man nga mga aksyon pangdisiplina sa sinuman nga maglapas diri. **AB**

Lider-aktibista sa Panay, plano nga patyon

GINBUYAGYAG sang Septyembre 1 ni Wilson Balingit, bise tsirman sang Ba- yan Muna sa Panay, ang plano nga pagpatay sa iya. Sa ginhiwat nga *press conference* sa Iloilo City, ginsiling niya nga nakabaton siya sang imporma- syon nga may grupo nga ginbayaran sang P300,000 para likidahon siya. Lu-

was pa ini sa sige-sige nga kampanya kontra sa iya pagkatawo.

Siling ni Bayan Muna Rep. Satur Ocampo, gusto sang mga kaaway ni Balingit nga pahipuson siya sa iya nga mga hilikuton batuk sa korapsyon kag paglapas sa tawhanong-kina- matarung.

Adlaw sang Desaparecidos, gindumdum

NAGMARTSA ang 150 katapo sang mga progresibo nga organisa- syon sa Manila sadtong Agosto 30 para dumdumon ang Pangkalibuta- non nga Adlaw sang Desaparecidos. Katarungan para sa mga biktima ang ginasinggit sang mga katapu sang Karapatan, Kilusang Magbubu- kid ng Pilipinas, Bayan Muna, GABRIELA kag Desaparecidos, organisa- syon sang mga pamilya sang mga gindukot kag nadula.

May amo man nga kaangut nga mga paghulag sa Bacolod City, Ba- guio City kag pati sa US kag The Netherlands.

Umpisa sang magpungko si Gloria Arroyo sa poder sadtong 2001, nagalab-ot na sa 207 ang mga gindukot sang mga armado nga gaway sang estado. Maluwas pa ini sa mga biktima sang gindukot antes pa man ang subong nga rehimen.

Nagpaandam ang Desaparecidos kay Arroyo nga malapit na lang ma- tapos ang iya *immunity* kag manukot sang katarungan ang mga pami- lya sang mga nadula.

Diwa sang pagbato sa Chico Dam, liwat nga nabuhi

Liwat nga nagahugpong ang mga lider sang mga tribo sa Kalinga kag Mountain Province para ipakigbato kag pangapinan ang ila duta sang katigulangan batuk sa pamahog sang pagpang-agaw sang duta kag kalamidad sa kapalibutan tuga sang dalagkuan nga pagmina sa ila lugar.

Bunga ini sang pinakaulihi nga insidente sadtong Hunyo 5 kon sa diin nag-usmod ang bahin sang duta sa poblasyon sang Mankayan, Benguet bangud sa padayon nga pagpalapad sang pagmina sang Lepanto Consolidated Mining Company (LCMC).

Ginapareho sang pumuluyo diri ang ila pagpakigbato sa nangin paghimakas nila batuk sa konstruksyon sang apat ka dam sa Chico River sa idalum sang diktaduryang US-Marcos sadtong 1980. Siling nila, ang dalagkuan nga pagmina magasamad sa ila puluy-an kag pangabuhian bangud ini kabahin sang Chico River Watershed Area.

May basehan para liwat maghiliusa ang nagkalain-lain nga tribo agud pangapinan ang ila duta sang katigulangan. Sa subong, ang ila paghimakas amo ang batuk sa bag-o nga kaaway, ang paghimbunanay sang estado kag mga korporasyon sa pagmina. Sadtong umpisa sang 2009, nagpulong kag naghiliusa ang Council of Elders sang Bakun-Aywanan (Bantay ken Kinabaknang ti Umili a Nagtaudan o Defend and Nurture Bakun) sa isa ka banwa sa Benguet para palig-unon ang ila paghiliusa batuk sa dalagkuan nga pagmina. Pito ka organisasyon sa komunidad kag pila ka personalidad ang nag-entra sa Bakun-Aywanan sadtong Pebrero.

Isa sa mga una nga tikang sang organisasyon amo ang pagpasaka sang petisyon sa rehiyunal kag prubinsyal nga mga upisina sang National Commission on Indigenous Peoples (NCIP) batuk sa Memorandum of Agreement kag pagdumili sa

anuman nga eksplorasyon sang Roy-alco Philippines sa ila lugar.

Pagdagsa sang aplikasyon sa pagmina. Sadtong 2006, nagdagsa ang mga aplikasyon sa pagmina sa

Cordillera Administrative Region (CAR) bunga sang kampanya sang rehimeng Arroyo nga magbuyok sang dumuluong nga pamuhunan. Pero tuga sang sustenido kag mabaskog nga pagbato sang pumuluyo, kadam-an sang mga aplikasyon nakatambak sa upisina sang Mines and Geosciences Bureau sang DENR.

Ang mga aplikasyon sa pagmina nagasakop sang mga lugar sa Mountain Province, Abra kag Kalinga. Pagasakupon sang mga ini ang 61% sang kabilugan nga duta sang CAR.

BHB, nanawagan batuk sa pagmina sa Catanduanes

Nagapanawagan sa mga Catandunganon ang Nerissa San Juan Command sang BHB sa Catanduanes nga padayon nga pamatukan ang pagmina sang Monte Oro Resources Energy Inc. (Morei) sa prubinsya. Sa isa ka pahayag, nanawagan si Theresa Magtanggol, tagapamaba sang kumand, nga gamiton sang pumuluyo ang tanan nga porma sang protesta para pungan ang pagmina sa prubinsya.

Nagpahayag man ang lokal nga tsapter sang Integrated Bar of the Philippines (IBP) sa Catanduanes nga handa ini maghimo sang “rebolusyon nga ligal” batuk sa pagmina sa anuman nga lugar sa prubinsya. Siling sang IBP-Catanduanes, nakahanda ini nga maghimo sang aksyong ligal batuk sa mga tawo nga nagpadihot sa pagmina. Aktibo man ang simbahan Katoliko sa prubinsya sa pagpakamala sa plano nga pagmina. Amo man ang mga lokal nga upisyal sang mga banwa kag sang prubinsya, kag ang Katandungan Kontra Mina. Suportado sang Philippine Association of X-Seminarians (Paxs) ang simbahan Katoliko sa pagpamatuk sini sa pagmina sa prubinsya.

May ginlunsar man nga petisyon sa internet batuk sa pagmina ang Group of Environment Enthusiasts of Catanduanes Mountaineering and Outdoor Club (Greencat).

Lakip sa mga tag-iya sang kumpanyang Morei si Enrique Razon nga suod nga alyado sang pamilya ni Gloria Arroyo. Ginatugutan sang Department of Energy (DOE) ang Morei nga maghimo sang eksplorasyon sa 7,000 ektaryas sang kadutaan sa mga banwa sang Caramoran, Panganiban kag San Andres para sa mga deposito sang *coal* nga nagabalor sang indi magnubo sa P6.2 bilyon. Ginapamatukan man sang mga Catandunganon ang plano sang DOE nga hatagan ang isa ka pribado nga kumpanya sang dugang nga 8,000 ektaryas nga kadutaan sa mga banwa sang Caramoran, Panganiban kag Viga para magmina sang *coal* nga ginatantya magaabot sa P9.4 bilyon.

Kon indi mapungan, ang pagmina sa Catanduanes pat-ud na nga magaresulta sang pag-usmod sang duta kag pagbaha sa mga banwa sang Bagamanoc, Bato, Caramoran, Manambrag, Panganiban, San Miguel kag Viga. Mahiluan man ang mga alagyan sang tubig kag dagat.

AB

May bahin man nga nagasakop sang Central Cordillera Forest Reserve, nga daan na nga gindeklarar nga protektadong erya. Kon ang aplikasyon nasumiter antes madeklarar nga protektado ang isa ka lugar, mahimo nga pahanugutan ang mga kumpanya sa pagmina nga magsugod sang operasyon diri.

Sadto pa nga 2006 ginsuguran sang mga lider-tu- mandok kag mga upisyal sang mga barangay sa Bontoc ang ila pagpamatuk. Pero wala nalingkang ang mga dumuluong nga kumpanya sa pagmina. Sa bulig sang rehimen kag mga armadong gaway ginapahog kag ginatiplang sang Royalco ang pila ka residente para magsugot nga padayunon gihapon ang eksplorasyon. Bisan nagapamatuk ang mas madamo nga residente, ginpahanugutan gihapon sang NCIP-Benguet ang Royalco.

Labi nga ginapahugot kag ginapabaskog sang mga residente ang ila pagpamatuk. Sadtong Agosto 7, 2008 nagkumperensya ang 230 tiglawas sang mga residente halin sa 13 munisipyo sang Benguet para talakayon ang mga isyu kag halambalanon sang malaparan kag

makahalalit nga pagmina kag para magbayluhanay sang mga inagihan kag leksyon sa madinalag-on nga paghimakas. Gintukod nila ang Beguet Mining Alert and Action Network.

Sadtong Oktubre 2008, gintukod nila ang Bakun-Aywanan. Ginlunsar nila ang sustenido nga kampanya para pamatukan ang komersyal nga pagmina, lakip ang paglunsad sang mga porum, ululupod nga paghulag, mobilisasyon kag pagdayalogo sa lokal nga gubyrno kag sa mga rehiyunal nga upisina sang NCIP.

Nagbalibad ang mga lider sang tribo sa masobra siyam ka sityo sa Barangay Gambang sang Bakun, Benguet sa proyekto nga eksplorasyon sang Royalco Philippines. Nagpasar man sang ikaduha nga petisyon ang mga residente sa Barangay Sapid sa Mankayan nga nagdemanda sa mga upisyal sang banwa nga aksyunan ang ginhimo nga paghaboy sang LCMC sang makahililo nga basura nga absestos sa ila lugar.

Sa Barangay Ampucao naman, liwat nga naghiliusa ang pumuluyo batuk sa pagpanghalit sang mga higan- te nga minahan. AB

Tubig sa Butuan City, nahiluan sang mina

Ang pagmina sang *manganese* sa kabukiran sang “Malinhawod Area” sa Agusan del Norte ang kabangdanan sang paghigko sang tubig sang Taguibo River nga amo ang ginhalinan sang ginainom nga tubig sang Butuan City. Ini ang ginbuyagyag ni Ka Maria Malaya, tagapamaba sang National Democratic Front-Northeastern Mindanao sadtong Agosto 17.

Siling niya, ang mga lupa nga halin sa mga minahan ginaanod sang tubig sa kada pag-ulan pakad- to sa Taguibo River. Dugang pa di- ri, may 100,000 toneladas nga *manganese* nga nagatambak sa la- in-lain nga lugar sa Malinhawod nga wala na nahakot bangud wala na madayon ang pagbakal sini. Ang *manganese* isa ka metal nga may sarisari nga gamit sa industriya.

Kadungan sang pag-untat sang pagmina, wala mabaton sang mga minero nga Lumad ang ahaw nga tig-P2.00 kada kilo sang manganese nga ila ginmina.

Ginpakamalaut ni Ka Maria ang nagpamuno sa pagmina sang *mang- anese*—ang burukrata kapitalista kag despotikong agalon nga maydu- ta nga pamilya Amante. Sadtong 2007, ang presyo sang kada metriko tonelada sang *manganese* nagalab-

ot sa US\$154. Samtang, kon maba- ligya ang 100,000 metriko toneladas nga *manganese* sa presyo nga tub- tub \$15.4 milyon ukon P616 milyon sa bayluhanay \$1:40 ang ginapista- han tani sang mga Amante.

Sa pihak nga bahin, ginbuyag- yag ni Ka Maria nga nagaplano na- man ang pamilya ni Meyor Democri- to Plaza sang Butuan City nga mag- mina sang saway sa kabukiran nga ginahalinan man sang Taguibo River sa mga Barangay Antikala sa syudad. Ang mga Plaza ang mga pulitiko nga nagkalbo sa daan nga tuman kala- pad nga kagulangan sang Agusan. Para handaan ang pagmina, may ginhimo na nga kalsada ang mga Plaza diri. Nakatukod naman sila sang Special CAA, nga ginahanas sang AFP.

Ang magkabanggi nga pamilya sang mga pulitiko nga Amante kag

Plaza ang nagahimo sang iya-iya nga maniobra, kontrol kag pagpa- niplang sa pumuluyo nga Lumad pa- ra maengganyo ang mga ini nga magtrabaho sa ila nga mga proyekto nga pagmina. Ginsiling ni Ka Maria nga madugay na nga nagapatuyang sa manggad sang kapalibutan ang mga nagaharing sahi sa Agusan. Pagkatapos nila hawanan sang pila ka dekada ang mga kahoy sa ibabaw sang duta, ang mga mineral naman sa idalum sang duta ang ila ginaa- gawan. Siling niya, wala sila sang pagpasilabot kon ano ang madang- tan sang kapalibutan kag sang gi- nainom nga tubig sang pumuluyo sa Butuan City.

Nagapanawagan ang NDF-NEMR sa pumuluyo sa Butuan City nga maglunsar sang kahublagan para amligan ang kapalibutan, labi na ang ginahalinan sang tubig sang Bu- tuan City. Ginahangkat man sang NDF-NEMR ang mga nga pulitiko nga sabton sa publiko ang ila nga pagwasak sa kapalibutan. AB

Indi matago nga manggad

Nakibot ang pumuluyong Pilipino sa nabuyagyag sini lang nga gulpe nga nagdaku ang manggad sang mga anak ni Gloria Arroyo nga sanday Pampanga Rep. Juan Miguel "Mikey" Arroyo kag Camarines Sur Rep. Diosdado Ignacio "Dato" Arroyo halin sang sila nangin mga kongresista. Nagaawas ang kaakig sang banwa bangud nahibal-an nila nga naghalin ini sa korapsyon kag pagpangawat. Nagdistansya ang Malacañang sa kontrobersya kag ginpagwa nga wala kuno sang kahilabtanang ang mga ginikanan nila diri.

Base sa ginsumiter ni Mikey nga Statement of Assets, Liabilities and Networth (SALN), dokumento nga nagasaad sang mga propyedad sang mga upisyal sang guberno, naghabok kuno ang iya netong kita halin P5 milyon sadtong 2002 pakadto P99 milyon sining 2009, samtang ang kabilugan niya nga propyedad nagalab-ot na sa P156 milyon (buhin kuno ang "utang"). Nagdako man kuno halin P15.8 milyon sadtong 2007 pakadto P89 milyon subong nga tuig ang netong kita ni Dato, suno sa iya SALN. Ang kabilugan nga propyedad naman niya sining 2009 masobra P150 milyon na.

Wala nagasinanto ang paathag ni Mikey Arroyo sa gulpe nga pagdako sang iya manggad. Ginarason niya nga daku ang ginkita nila nga

mag-asawa halin sa mga regalo sa kasal kag mga kontribusyon nga nabaton nila sa mga kampanyang elektoral. Sa sini indi hungod nga gin-ako ni Mikey nga may ginatago siya nga mga kontribusyon sa eleksyon nga iligal niya gingamit bilang personal nga pondo.

Luwas diri, ginbuyagyag sang Vera Files, publikasyon sang isa ka grupo sang mga beterano nga per-yodista nga madaluman nagaugis sa mga tampok nga isyu, nga si Mikey nagbakal sang kantidad nga \$1.31 milyon (P63.7 milyon) duta kag balay sa Beach Park Blvd., Foster City, California sadtong 2006. Para matago niya ini, ginapagwa niya nga ang balay ginapanag-iyahan sang Beach Way Park LLC, isa ka paltik nga kumpanya nga gintukod niya didto. Sa iya SALN, ginsa-

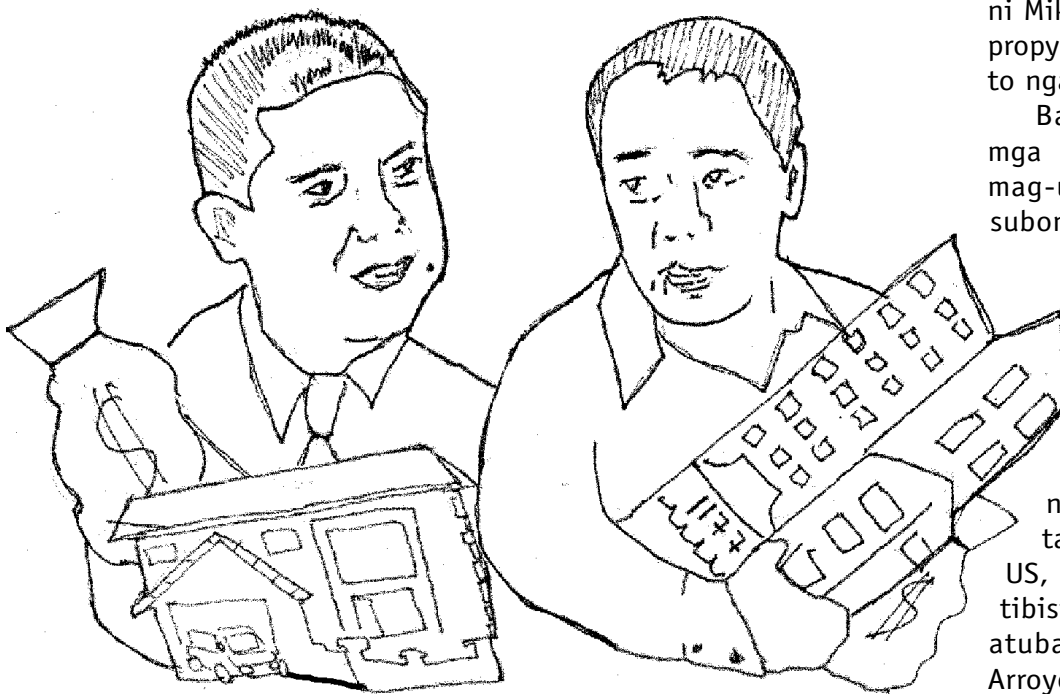
ad ni Mikey nga may ara siya nga sapi sa kumpanya pero wala niya ini gindetalye.

Sa mga upisyal nga rekord sang mga propyedad sa US, nakapangalan ang nasambit nga duta kag bahay sa asawa ni Mikey nga si Angela Montenegro, pareho sang madamo nga iban pa niya nga propyedad kag negosyo.

Wala man gindeklarar ni Mikey ang mga kadutaan kag balay nga ginbakal kag ginanegosyo niya sa US, lakip ang isa ka *condominium unit* sa Redwood City sa California nga ginbaligya niya sa balor nga \$900,000 sadtong Septyembre 2005. Ang mga papeles sini ginsaylo man sa pangalan sang iya asawa antes ibaligya.

Nabuyagyag man nga propyedad ni Dato Arroyo ang isa ka *condominium unit* sa Gramercy Towers sa San Francisco, isa sa pinakamalalahon nga bilding sa California nga nagabalor sang \$570,000 (P26.7 milyon). Bisan nga nakapangalan ang propyedad nga ini kan-day Dato kag asawa niya nga si Victoria Manotok, wala ini ginlakip sa SALN ni Dato. Sa baylo, ang pareho nga balor gindeklarar niya nga "utang" sang iya ugangan. Pareho ni Mikey, madamo nga iban pa nga propyedad kag mga negosyo si Dato nga nakapangalan sa iya asawa.

Bangud sa nagtuluhaw nga mga pagtago sa mga SALN sang mag-utod, ginapaimbestigahan subong sang mga progresibong tiglawas sa Kongreso ang mga SALN sang bilog nga pamilya Arroyo. Nagademanda sang paathag naman ang Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) sa mga Arroyo sa maluhonila nga pagpangabuhi samtang nagaantos ang banwa. Sa US, nagpiket naman ang mga aktibista nga Pilipino-Amerikano sa atubang sang balay ni Mikey Arroyo.

Internasyunal caravan sang mangunguma

Ginahiwat sang Asian Peasant Coalition (APC) kag International League of Peoples' Struggle ang "Caravan para sa Duta kag Pangabuhian" sa tunga sang malala nga krisis sa bilog nga kalibutan, terorismo sang estado kag lapnagon nga pagpang-agaw sang duta sa Asia kag Africa. Ang *caravan* nga nagsugod sadtong Hulyo 21 kag magatapos sa Nobyembre magatiyog sa Bangladesh, India, Indonesia, Malaysia, Mongolia, Nepal, Pakistan, Pilipinas, Thailand kag Sri Lanka.

Ang tema sang *caravan* amo ang "Untaton ang pagpang-agaw sang duta! Maghimakas para sa tunay nga repormang agraryo kag kagamhanan sang pumuluyo sa pagkaon." Pormal ini nga ginlunsar sa Sri Lanka kag gintambungan ni Ka Danilo Ramos, pangkabilugan nga sekretaryo sang APC kag Kilusang Magbubukid ng Pilipinas.

May katumbas man nga paglunsar sa Pilipinas sadtong Hulyo 25, anibersaryo sang pagtukod sang KMP, nga gintambungan sang 300 katawo.

Nanawagan si Prof. Jose Maria Sison, tagapangulo sang International Coordinating Committee sang ILPS, nga maglunsar sang mga kampanya para kundenahon ang mga imperyalistang gahum, ang ila mga monopolyong bangko kag mga empresa kag ila mga papet nga reaksyunaryong estado. Siling niya, tanan sila amo ang dahilan sang krisis kag kawadon sang hustisya sosyal. **AB**

Maisog nga paghimakas sang mga *adivasi* sa India

Umpisa sadtong tunga-tunga sang Hunyo, maisog nga gin-atubang sang mga *adivasi* ukon pumuluyo nga minorya sang Lalgarh sa West Bengal, India ang mapintas nga pagpanalakay sang mga pulis kag militar sa idalom sang 'Operation Lalgarh,' isa ka malaparan nga kampanyang militar sang estado. Sa pihak sini, nagapabilin nga malig-on ang mga *adivasi* kag maisog nila nga ginapakigbatuan ang maka-imperyalista kag kontra-pumuluyo nga gubyrno kag ang terorismo sang estado nga nagatuyo nga pirdihon ang ila nga paghimakas.

Ang Lalgarh yara sa distrito sang West Midnapore nga estado sang West Bengal sa nasidlangan sang India. Mayorya sang populasyon sang Lalgarh mga *adivasi*. Lapnagon ang kaimulon kag pila na ka dekada nga nagaantos ang pumuluyo bangud sa kapabayaang sang gubyrno, kakulangan sang mga serbisyo sosyal pareho sang pagamlig sa ikaayong lawas kag kawadon sang mainom nga tubig. Agrikultura ang pangunahon nga ginakabuhi nila. Apang kadam-an sang pumuluyo wala sang duta ukon kulang sa matalauma nga duta kag wala sang irigasyon. Manubo ang sweldo sang mga mamumugon sa

uma.

Umpisa sadtong panahon sang kolonyalismo, ginahimuslan kag ginapigos na sang nagaharing sahi sa India ang mga *adivasi* sa Lalgarh. Naglala pa ang ila pag-antos sa idalom sang gubyrno nga West Bengal Left Front, nga kontrolado sang rebisyunista nga Communist Party of India (CPI-Marxist). Ang mga lokal nga lider sang rebisyunistang partido ang nagaserbi nga mga bag-o nga agalon nga mayduta. Ginaagawan nila sang duta kag ginawasak ang palangabuhian sang mga *adivasi* para hatagan-dalan ang isa ka Special Economic Zone (SEZ) para

sa daku nga korporasyon nga multinasyunal. Ang anuman nga pagpamatuk sang pumuluyo ginasumalang sang wala kapares nga kapintas kag pagpamigos.

Sadtong Nobyembre 2008, gintukod sang mga *adivasi* ang People's Committee Against Police Atrocities (PCAPA) para batuan ang pila ka dekada na nga pagpang-abuso sang mga pulisya kag rebisyunistang partido kag iduso ang hustisya para sa mga biktima sang pagpamigos sang estado. Umpisa sadto nagbaskog na ang PCAPA kag nakatukod sang masobra 1,000 komite sa eryl. Indi lang nagapangapin sa mga komunidad batuk sa pulisya kag mga maton sang rebisyunistang partido ang mga komite. Katuwang man sila sang mga aktibistang Maoista nga madugay na nga nagahulag sa lugar. Nakalunsar man sila sang mga proyekto para sa mainom nga tubig, irigasyon, mga kalsada kag sentro nga pang-ikaayong lawas.

Pagtapna sa adivasi. Sadtong temprano nga bahin sang Hunyo, gintiro sang mga buyong sang rebisyunistang partido ang isa ka demonstrasyon nga ginapamunuan sang PCAPA. Bangud diri, ginsunog sang linibo nga *adivasi* ang mga upisina sang rebisyunistang partido kag kampo sang pulisya nga mga simbolo sang wala untat nga gahum kag pagpamigos.

Samtang nagalapad ang PCAPA sa mas madamo pa nga lugar, nagdeploy sang masobra 1,000 pulis ang gubyrno sang West Bengal, kadungan sang 50 kumpanya sang mga pwersang paramilitar halin sa sentral nga gubyrno para "bawion" liwat ang Lalgarh. Ginbalabagan sila sang mga gintumba nga kahoy, ginkutkot nga kalsada kag malaparan nga demonstrasyon sang mga *adivasi*. Ginambusan man sila sang mga Maoistang gerilya nga nagpalupok sang mga *landmine*.

Duha kag tunga sa adlaw antes sila makalab-ot sa estasyon sang pulis sa Lalgarh.

Wala katulad nga pagpang-abuso ang ginhimo sang mga pulis kag militar pag-abot nila sa Lalgarh. Ginreyd sang mga pulis ang mga balay sang mga myembro sang PCAPA, ginguyod pagwa kag ginpangbakol ang mga aktibista. Wala patawad bisan mga bata. Isa ka 7 tuig nga edad sang bata nga lalaki ang nabalian sang tul-an sa batiis. Ginatos ka babaye ang ginhublasan kag ginpakahuy-an. Isa ka babaye ang ginlugos sang pulis gamit ang kulata sang riple. Pilit nga gingamit sang mga paramilitar ang pamatan-on bilang panaming sa pagpangita sang mga nakatago nga *landmine* kag iban pa nga eksplosibo.

Pila ka napulo kalibo nga *adivasi* ang napilitan nga maghalin sa ila nga mga komunidad sa atubang sang amo kapintas. Ginatos ka balay na ang ginsunog kag pila kalibo nga pamilya ang pwersahan nga ginpalayas sa ila nga mga baryo. Nagalab-ot na subong sa masobra 20,000 katawo ang nagatener sa mga temporaryong kampo kag ginaatipan sang mga partidong oposisyon.

Paglagas sa mga gerilyang Maoista. Ginalagas man sang operasyon militar ang mga Maoista nga yunit gerilya nga nagahulag sa lugar. Gamit ang teknikal nga ayuda halin sa US kag Israel, nagpalupad ang gubyrno sang India sang *satellite* para hibalo ang ginahamtangan sang mga gerilya sa madamol nga katalunan. Ginlagas man sang gubyrno sang West Bengal ang mga *monitoring team* halin sa gwa. Ginaresto, ginmaltrato

kag ginkulong sini ang All-India Fact Finding Team nga ginorganisa sang mga progresibong pwersa.

Isa ka simana pagkatapos sini, gindumulan sa bilog nga India ang Communist Party of India (Maoist). Gindakop ang hayag nga tagapamaba sini nga si Gour Chakravarthy samtang ginainterbyu siya sa isa ka istasyon sang telebisyon.

Sa pihak sini wala nalutos ang PCAPA. Naglunsar ini sang pangkabilugang welga sadtong Hulyo 9 kag halin Agosto 18 tubtub subong sa mga distrito sang West Midnapore, Bankura kag Purulia sa West Bengal. Nagsara ang mga negosyo kag establisimento nga panggubyrno kag paralisado ang pangpublikong transportasyon. Padayon nga ginaduso sa mga paghulag sang mga *adivasi* ang gilayon nga paguntat sa militarisasyon sa Lalgarh.

Samtang, nagalapnag ang demoralisasyon sa kubay sang pulisya kag paramilitar sang West Bengal bangud indi nila basta mapirde ang mga *adivasi* kag mga Maoistang gerilya.

Nagahana ang panibag-o na naman nga opensiba sang militar kag pulisya bangud sa kapaslawan sang "Operation Lalgarh." Sa pihak sini nagapabilin nga malig-on ang mga *adivasi* sa ila nga paghimakas nga nagaserbi nga inspirasyon kag nagaani na sang suporta sang madamo nga progresibong pwersa sa India kag iban pa nga bahin sang kalibutan.

AB

Pagdumili sa pagpangisda sa Manila Bay, ginapamatukan

NAGAPANAWAGAN sang lapnagon nga aksyong protesta ang Pambansang Mamamalakaya ng Pilipinas (PAMALAKAYA) kon padayunon ang pagdumili nga mangisda sa Manila Bay kag kaingod nga mga prubinsya sini.

Proposal sang Bureau of Fisheries and Aquatic Resources sang Department of Agriculture nga dumilian ang pagpangisda sa katuyuan kuno nga tinluan ang Manila Bay.

Kaangot sini, naglunsar sang piket ang mga katapu sang PAMALAKAYA kag Anakpawis sa atubang sang upisina sang DA para pamatukan ang plano nga ini. Suno sa PAMALAKAYA, wala na sang iban pa nga makuhaan sang pangabuhian ang mga pumulyo sa nasambit nga lugar kundi ang pagpangisda. Magalab-ot sa 13 milyon pamilya ang mawad-an sang trabaho kon maaprubahan ang nasambit nga proposal.

Ginkundenar sang PAMALAKAYA ang ginsiling sang DA nga sobra nga pagpangisda ang mayor nga rason sang malala nga polusyon sang Manila Bay. Kaangot sini, magapatuman sang parsyal nga pagdumili sa pagpangisda umpisa 2012 kag lubos na ini nga dumilian sa 2015. Ginpaathag sang PAMALAKAYA nga indi ang pagpangisda ang rason sang sobrang polusyon kundi ang wala untat nga paghaboy sa Pasig River (nga nagailig sa Manila Bay) kag sa look mismo sang mga makahililo nga basura sang mga industriyal kag komersyal nga establisimento sa palibot sang Pasig River kag Manila Bay. Ang sobra nga pagdamo sang mga establisimento ang bunga sang pribatisasyon sang mga pangpublikong kadutaan didto. Pagpatindog sang madamo nga *special economic zone* kag mga bag-ong komersyal nga

bilding, iban pang proyekto sang gubyrno sa *reclamation area*. Ginhimo ini nga wala sang konsiderasyon sa igatuga nga polusyon. Linibo nga residente sa palibot sang Manila Bay ang ginpahalin para sa mga proyekto nga ini. Siling sang PAMALAKAYA, imbes nga idumili ang pagpangisda hugot nga dumilian ang paghaboy sang basura sa Manila Bay kag pagpatindog sang

daku nga komersyal nga bilding nga nagahaboy sang mga makahililo nga kemikal kag basura sa dagat.

Ginbuyagyag sang Anakpawis nga may nakareserba nga 20,000 ektaryas sa Manila Bay bilang *special economic zone* para sa Bataan kag Cavite. Luwas pa ini sa mga nakatindog na nga komersyal nga bilding kag mga upisina sang gubyrno sa palibot sang dagat.

Pagpahalin sa Wyeth, ginapamatukan

NAGLUNSAR sang aksyong protesta ang mga mamumugon sang Wyeth Philippines sa upisina sini sa Pasong Tamo, Makati sadtong Agosto 26 para pamatukan ang malaparan nga pagpahalin sa trabaho sini. Suno sa Wyeth Philippines Progressive Workers Union (WPPWU), magalab-ot sa 3,000 mamumugon ang mahimo mapahalin bunga sang nabalita nga pagbaligya sini sa karibal nga kumpanyang Pfizer sa balor nga \$68 bilyon.

Pananglitan matabo ini, nagakabalaka ang WPPWU nga basi indi pagkilalahon ang Collective Bargaining Agreement (CBA) sa tunga sang unyon kag sang manedydsment sang Wyeth.

Sa kaangot nga balita, naghiwat man sang aksyong protesta ang mga mamumugon sang nagsara nga kumpanyang Triumph International Philippines Inc. (TIPI) sa Mendiola, Maynila sadtong adlaw man nga ina. Naglab-ot sa 1,663 mamumugon sang TIPI ang nadulaan sang trabaho bunga sang pagsara sang pabrika. Koordinado ang ila protesta sa paghulag sang iban pa nga mga mamumugon sang Triumph sa Thailand, Hongkong, Germany kag Norway.

Tinawo ni Palparan, gin-abswelto

GIN-ABSWELTO ni Judge Silvino Pampilo Jr. sang Metropolitan Trial Court (MTC) Branch 26 ang ahente militar nga si Aniano Flores Jr. alyas Silver sadtong Agosto 25. Si Flores, isa ka "rebel returnee" kag nangin elemento sang *death squad* ni Gen. Jovito Palparan, ang ginatudlo ni Ruel Landicho nga nagluthang kag nagpatay sadtong 2002 kay Edilberto "Choy" Napoles, *coordinator* sang Bayan Muna sa Mindoro Oriental. Magkaupod sanday Landicho kag Napoles sang sila luthangon ni Flores. Napatay si Napoles samtang si Landicho napilasan.

Siling sang korte, napaslawan si Landicho nga pamatud-an nga si Flores ang kriminal. Kaangot sini, mabaskog ini nga ginkundenar sang Karapatan-Southern Tagalog ang desisyon sang MTC Branch 26. Suno sa Karapatan-ST, imbolbado si Flores sa iban pa nga mga kaso sang pagpamatay kag gin-ako niya mismo nga katapu siya sang yunit paniktik sang militar nga gin-organisa ni Palparan.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XL No. 17
Septyembre 7, 2009
www.philippinerevolution.net

Editorial

Palayason ang mga tropang Amerikano

Hayag nga gindeklarar sini lang sang mga pinuno sang Pentagon kag Central Intelligence Agency (CIA) sang US ang padayon nga pagpakat sang 600 katawo nga Special Operations Forces (SOF) nga imbolbado sa mga operasyon kontra-rebolusyonaryo sa Pilipinas.

Ginarason nila ang nangin yabi nga papel sang mga pwersa sang Joint Special Operations Task Force-Philippines (JSOTF-P) kag CIA sa mga "kadalag-an" sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sa pagpatay kag pagda-

kop sa mga lider sang Abu Sayyaf kag Moro Islamic Liberation Front (MILF). Siling nila, pareho sang ila natun-an sa gera sa Afghanistan, kinahanglan kuno ang sustenido nga presensya militar nila sa Pilipinas para mapat-ud ang mga kadalag-an sa mga inaway.

Ang deklarasyon nga ini pagsapubliko lang sang sikreto nga kasugtanan nanday Gloria Arroyo kag Pres. Barack Obama sang US sadtong Hulyo 30. Didto gin-garantiyahan ni Arroyo ang permanente nga presensya sang mga tropang militar sang US sa Pilipinas kabay-

lo sang padayon nga ayuda militar sang US. Labaw gid nga ginadepensahan subong ni Arroyo ang padayon nga pagkabuyagyag sa permanente nga presensya kag nagabaskog nga pagpasilabot militar sang US sa pungsod.

Madugay na ginapagwa nga ang mga suldado sang US guwa-sulod sa pungsod para lang sa tuigan nga paghanas kag buhat-sa-kaluoy nga hilikuton. Sa ginhimo nga pag-ako nga ini sang mga upisyal sang US kag gu-byernong Arroyo ginakumpirma subong tuman kadamo nga impormasyon bahin sa permanenteng pagbase sang mga tropa sang US sa pungsod kag sa direkta kag indirektang pagpasakop sang mga

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

**Sugilanon
pangkalinungan,
ginaupangan sg
rehimen** PAHINA 3

**16 armas, nakumpiska
sa mga taktikal nga
opensiba** PAHINA 4

**Militar sa Lianga,
napalayas** PAHINA 5

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa *angbayan@yahoo.com*